

VELDGEWAS

Blaad veur en euver Oos Taal

Aprèl 2024

KupershooK

Lente, lintje en eine vreuge Paose. Vreuge: det waard duit mich dinke aan mien waard veur de lintje: vreugjaor. Baeter es 't Hollesje 'voorjaar'.

Kan ich waal vinje mao bao jederein zaet 'veurjaor'; vreugjaor heurt bie Fröhjahr en Fröhling. Me zól daomit kónne sjpele – doot mit: veurjaor is dan geweun einen tied van 't jaor, mae vreugjaor – zit dao neet 't waard vreugde in?

Vreugde? Epril is de nutste maondj - det is ein van de beroempste regels oet de poëzie. Ich höb die ei paar maol in Veldgewas gemeldj. In 't Ingels sjteit dao cruellest en det waert dus de gruwelikeste maondj, mae woveur? Wen de bleuj bevrus?

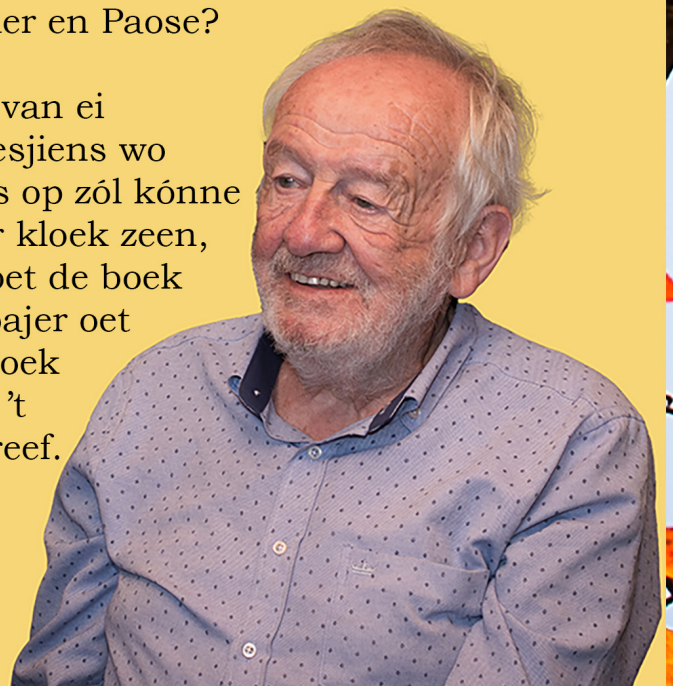
Oos dichters zien mier van de fröhliche kantj. Zeuk det op – ich tip eine regel van toos: 't leech, of d'n daag wirk noe mit langer zjwaegele. Geweldig. Lestig te kapere mesjiens veur nuutslaezers en anger waerprofete mae waal Sjtaotes Vief.

Veldgewas guf daoveur ei lintje aan de lintje. Wie ich dit sjreef zoog ich inins de beteikenis van 't heutje op 't waard dinke, dínke dus, van Francien Clijsters. Zuug hiejveur en veur nag mier de Nuutsbreef.

Waat guf 't wiejer. Einen echte debutant: Jan Kessels oet – efkes sjpieke – Bieëgdje, mit zien lang geleje gesjreve gedich euver eine boum. Hae haet belaoef ós op nag get gesjreve natuur te tractere. Dan höbbe v'r nag 't begin van ei vervolgverhaol, van de nag geheimzinnige Saturator. Me haet ós al gevraog of det get wie zaat es ei raad beteikentj. Nae: 't is zaat wie ein sjöp en raadgek. En danne: eine Veldgewas aone eier en Paose?

Weer nae. Els Dieren is bevalle van ei fantastisch beeld, teikefilmpe mesjiens wo de kómplete femielie Chabot noets op zól kónne kómme: ei bakkes es ein zjwanger kloek zeen, die plaats eier wèk (mik) en flaaaj oet de boek breujt. Waat eine regel: breujt broajer oet de boek. En veur de riemwäörd kloek en boek mót geer bie 't dinke mit 't heutje zien – zjuus: in de Nuutsbreef.

Wim Kuipers

vannach

ich kouw neit goud in sjlaop vannach
gesjrafeld mer ouch vääöl gedach
d'n druim daonao waar aevel fejn
't waar wie vruiger, ich gans klein

ich sjpeelde kojboj, arendsoog
en sjmeet d'n houd gans wied omhoog
dae kouw neit trök, waat ein verdreit
nae, dezen druim dae wól ich neit

ich wol zo gaer weier get roe
en kneep mien ouge gans sjtief toe
dat lökde neit, ich woort soldaot
leip kilomaetesj in de maot

wied weg zoug ich ein groot kenón
en aan 't lóntj dao sjtóng ein nón
die zegende ós mit frittesaus
en sjpeelde 'n leid van johann sjtrauss

ich woort mich dao ópèns sjeloes
dus vloog op häör viol nao hoes
dao zoug ich danse, hoort gelach
kouw weier neit in sjlaop die nach...

John Hertogh, Zitterd

sjtröbber

hae sjtiefelt
op nag korte bènkes
veuroet – veuroet
op óngerzeuk oet
alles wat klink is zien tróm
hae battert en battert
in ziene breije lach ein “kóm”

ilke kiekeboe
eine sjaterlach veur twee
ilke pool water de zee
de gróndj ein sjatkaart
ónger zien veut zo klein
de werreld groot
ónger korte bein
sjtein en sjtek
sjpeelgood vanne aerd
’t oprape zo waerd

venjige sjtröbber
kleine bókseman
witte krollebol
dadzjels blie de oere vól
kraops in mien zeel
jao midde-drin

toos, postert

Es te noe neit...

Èns zings en blie bès mit dien nuuj sjoon,
geneits van dat kèndj, ziene lach
en de leidjes van Toon.

Es te noe neit èns dans
op de meziek in dien oor,
werm wurs van de zank van dat koor.

Effekes vol euvergaaf pruifs
aan dat glaeske wien of beier,
geneits van de zón, gratis alweier.

Es te noe neit die bloume zuus,
dat sjoon gesjilderd portrèt,
dich rös guns, saoves in bèd.

Èns get vruntjelijker kiks,
'Daag' zaes in 't veurbiegaon,
bie die aendjes, dat veule, sjtil blifs sjtaon.

Aaf en toe èns get lossen laefs,
loesters nao wat emes zaet,
welke zörg ouch eine angere minsj haet.

Perbeiers get van beids kenj te betrachte,
gedöldj op te brènge,
èns effe te wachte....

Phil Schaeken, Zitterd

Water

En de koffie en de vis zijn klaar.
Och wat lieve mensen zijn Uwe en zijn vrouw,
vind je ook niet?

Mit dauve auge uigde Uwe, zien oêre huurde
niks en zoge oêt wiej opgekrold vet sjpek, mer
det wós hae neêt.

Gebraoje ves voorde emes um en wie ein wel
kwaam 't oêt gegöllep.

Dröppels vet die wit leêch vas heelte, druibde
nao ónger wao zeej gölzig grepe nao de
häärkes van de wolle trøj. Wao 't vet versjtievde
en witte bölkes waerde.

Lever zuût te vrouw wiej water, gen wiejwater,
langs de roête dröp wiej kralle van kristal.

Hij weet vast veel te vertellen.
Waarom praat Uwe niet?
Zijn vrouw praat er naast.
Och wat lieve mensen zijn Uwe en zijn vrouw.

Zeej kiek noow nôt nao dae mins dae knóddelt
en niks zuût en zaet. Fiês aoj minse zitte heej.
Dao kinsse neêt mei praote, daoröm,
daoröm zaet zeej zoe mer get want neêt
gesjaote is neêt gesjaote, is einen boek
gesjaote en mit jaegers haet ze niks. Nae niks.
Usj.

Zij praat er hoe dan ook
bijzonder grappig naast.
Zo jammer dat ze hem niet ziet zitten.

Hae woej mer 's get zinge gaon
wiej zoej det wel klinke, ach wat zoe!
Ónger de hank waar 't al April mesjien.
Beej aoep raam sjnoêvde hae get greun.

Stil! Hij zingt!
Het is een bekende melodie.
Kijk! Ze rollatert naar hem toe!

Zeej versjteit wat ónversjtaonber is,
det leedje van eur twieë
van wiej zeej zóngedansde vreejde
in de vrugelinkte op greuskes greun
äörges daoguns, dao beej ein water.

"Es 't eesjte sjwerbelpaerke,
baove ózze kop versjient,
is ein teike det de wentjer
mit sjnee en kouw verdwient,
mit de sjwarbel kump de lente,
in de lente ouch de Mei".

Moet je horen!
Zij zingen samen!
Och kijk toch aan, ze houden elkaar vast.

Ich zing, dink te mins, en zeej is 't, die mich
vashelt, mien Sjwerbelwifke mit te dóf van
Dótterblumkes gunder beej de Tódderbaek.

Godelieve van Gemen, Baolder

(Jo Erens zóng Sjwerbelke in 1954)

aprilleefde

't wies oes
sjting en voge
winktermoos
ôp de moer
in d'r jaad

april sjpreit
frisj jreun
zieng dekke
um ziech ónger
tse werme
bijenee de leefde
tse veule
tse vräue
bee en erm
umsjtrengeld
in e bed

zommerwerm

*Wim Heijmans,
Kirchroa*

aprilliefde

het wit uit
stenen en voegen
wintermos
op de muur
in de tuin

april spreidt
fris groen
zijn deken
om zich onder
te warmen
bij elkaar de liefde
te voelen
te verheugen
benen en armen
omstrengeld
in een bed

zomerwarm

Wee is dee maan?

dao is de bös, waor al get oongerös
apperpo, iech woen hei vlakbij
in 't Bellefroidlunet
moot nao me werk bij 't AZM hospitaol
m'ne fiets heet 'n kepotte kèttel
daorum gaw de bös gepak
höb m'n sjeun gewiks en opgevreve
gaon vergadere mèt e paar dokters
wël nog door de pepèrre goon
veer praote astrein euver d'n aonsjaf
vaan nui apparatuur
en 't werve vaan personeel

apperpo, iech woen in 't Mosalunet
stap euver twie haltes weer oet
moot veur me werk nao 't gouvèrnemint
m'ne fiets heet 'ne kepotten derailleur
daorum gaw de bös gepak
höb m'n sjeun gewiks en opgevreve
bin ambteneer bij flora- en faunabehier
vendaog gief 't crisisberaad euver stikstof
de keerbeurstel geit door veld en netuur

apperpo, iech woen in 't Sonnevillèlunet
gaon nao 't MECC
m'ne fiets heet 'n leke tuub
daorum eve de bös gepak
m'n sjeun zien flink opgevreve
't keertsje veur de TEFAF
höb iech in de veurverkoup gekoch
kuns, antiek vaan naom en faom
te zien in e tijdelek museum
bij miech veur de deur

apperpo, iech woen in De Heeg
m'ne fiets is gister veur mien deur getik
es iech deen deef te pakke krijg
waor daojus in 't Centre Ceramique
höb e paar leesbeuk gehaald
en mèt 'ne bekinde 'n tas koffie gedroonke
es pensionado höb iech zieje vaan tied
gaon noe linea recta nao mien vrouw
die verblijf versnöp en sjoeverteg
mèt 'n werm deke op de baank
höb veur häör e damestiedsjrif gekoch
noe gaw nao hoes mèt de bös
mien vrouw is nao 'n oor al oongerös

Wim Kallen, Mestreech/Zitterd

(Foto Wim Kallen)

De reveer

Op e bengsjke aan 't water
kiek ich nao de reveer
nao dae sjtruim dae kónsjtant geit
zoeë lang 't raegent hūj en later
en zoeë lang wie de welt besjteit

Mieës is ze ruijig
meh sóms isse roe en sjterk
sjlèp al mit zich mit
'n krach die aan al vrit
auch al hat me de kent versjterk

Die reveer is wie 't laeve
Dèks kalm en da wèr wus
Watter auch nej geit gebuere
d'r sjtruim is toezjoer nao vuuere
... aone ing in 'n ieëwige lus

Antoon Brouns, Klumme

Madeleine

Deil ein, boe-in Pieke verleeft weurt meh tot de oontdèkking kump tot heer te laat gebore is.

't Waor veurjaor in 1961. Vaanoet zien kamer op de ierste etaasj had Pieke e good ziech op 't plein veur de kèrk. Neet tot dao vööl te zien waor want dat plein woort veurnaomelek gebruik es parkeerplaots veur de paar oto's vaan lui die kemissies kaome doen in de winkels die tegeneuver de kèrk op e rijke laoge. Dao waor 'n frituur boeste lekker friet mèt sajs kós kriege, dao waor 'n sigarezaak mèt sigare en sigrètte in alderhand soorte en merke, boe 't altied heerlek nao touwbak ruukde, wis Pieke umtot heer dao bekans ederen daag kaom es ziene pa häöm sjikde um e pekske Caballero te hole. Daan hadste netuurlek 'ne bekker, 'ne slachter en 'ne greunteboer en op d'n hook laog 'ne kruieneer mèt zelfbedening – wat hiel bezunder waor in deen tied. Meh sinds kort góng de belangstelling vaan Pieke veural oet nao 'n zaak boe mèt seerleke lètters 'Salon Yvonne' op de roet stoont, meh die door ederein gewoen de coiffeur woort geneump of – toen ouch al – de kapper.

Veural rond 'n oor of vijf 's middags zaot heer op d'n oetkiek want daan kaom Madeleine nao boete. Tot ze Madeleine hètde wis heer vaan zien ma die um de zoe vööl tied bij Salon Yvonne häör haore leet watergolfe. Madeleine waor dao sjijns op proof, wat inheel tot ze veurluippeg allein mer moch wasse en phöne. Meh dat intrèsseerde Pieke gaarot neet. Heer waor veural onder d'n indrök vaan wie tot ze droet zaog. Haore geblondeerd en hoeg opgestoke mèt e vogelnèske bovenin. E wit bluske met korte muiwkjes en 'n opstaond kreegske, 'ne zwarte kokerrok dee zoe ing zaot tot häör kneeje bekans tegenein sjroevelde es ze leep. En daan de veurstelling die ze gaof veurtot ze vertrok. Iers gónge altied de bovenste twie knuipkes vaan häör bloes ope. Daan sjörgde ze häöre rok get umhoeg um ziech te kinne installere op häöre fiets, boebij Pieke altied hiel good oplètte of heer neet get vaan 'n jarretèl of e stökske bloet bein kós zien. Es ze eine kier de trappers vaan häöre fiets gevoonde had, góng ze dao-op stoon en duide häör achterste mèt deen inge rok tege de punt vaan de zaol. En zoe kaom ze, haaf staond haaf zittend, onder langs Pieke zie vinster gerije. Heer kós dao gei genóg vaan kriege.

Pieke wis ouch wel tot zoe'n Madeleine veur häöm oonbereikbaar waor. Heer waor zjus 14 gewore en sjatde Madeleine toch zeker e jaor of veer awwer en dat waor op dee leeftied ooneuverkoumelek. Pieke had zoewiezoe 't idee tot heer te laat gebore waor. Alle vrouw-lui boe heer verleeft op woort, waore stökke awwer en de meidskes vaan zienen eige leeftied voont heer bekans allemaol stom kukes. Dao waor gein ein die ouch mer e bitsje liekende op Connie Fröboess, um vaan Brigitte Bardot nog mer te zwiege. Ziene naam heelp ouch neet mèt um indrök te make bij 't vrouwelek geslacht. Heer had thoes wel ins veurgestèld tot ze häöm Pie zouwe neume in plaots vaan Pieke. Zien ma had dat wel geperbeerd meh veel oongemèrk toch weer trök op Pieke. En ziene pa had ins gesnouf: "Pie? Zoe hèt 'ne metselaar of 'ne mijnwërker meh toch neet 'ne snótsgamin wies diech." Dus mós heer blieve druime bij foto's vaan fêlmstare of zangeresse en ziech veurstèlle tot heer e paar jaor awwer waor en Johnny hètde of Cliff. Meh Madeleine hoofde heer neet allein vaan foto's te bewoondere, die kaom ederen daag bij häöm langs de vinster rije.

Tot heer op 'ne goojen daag door de Groete Staat leep en tot ziene sjrik Madeleine hand in hand zaog loupe mèt 'ne kerel dee heer kós. Dat waor eine vaan Schurgers, dee woende e paar straote wijerop bij häöm in buurt. Die vaan Schurgers hadde veer jonges, allemaol eve groet en loomp, en dee wat mèt Madeleine door de stad leep waor Miel, dee had nog bij häöm op de lieger sjaol gezete, meh daan wel e paar klasse hoeger. Pieke waor gans vaan slaag. Heer had tege beter wete in gehoop tot heer Madeleine veur ziech allein had. Noe kraog heer bekans sjevraoje vaan aofsjuui es heer draon dach tot dee vaan Schurgers mèt die kolesjöppe vaan han aon zien Madeleine zouw zitte. Vaan toen aof aon keek Pieke mèt ander ouge nao Madeleine meh heer bleef wel kieke wie ze op häöre fiets stapde. Heer kós toen neet bedinke wat veur drama ziech nog veur zien ouge zouw aofspeule.

(Weurt vervolgd in de volgende Veldgewas)

Saturator, Mestreech

bakkes

**iech krieg 't werm
es iech nao dat bakkes kiek
dat huuske mèt verwaerd geziech**

**kromp gezak
van waer en werk
van kou en hits
woorte klei en leim
binnesteboete gebakke**

**die zzwanger kloek
breijt broajer oet de boek
fièstelike wèk en vla
allewiel ouch nog pizza**

De Boum

**Al jaore sjteit d'r dao, sjtram en sjtief
allein de windj kintj hem bewaege
En es 't ins get helder wejtj,
huuers se 't krake van zien lief.**

**Veugel höbbe dao häör nèt geboewdj
hieël get jónge zeen dao geboeare
Zien tek woear de sjtartbaan vöör häör laeve
eder jaor kómme ze trök, 't is d'r zoea vertroewdj.**

**Zien blajer dene es parapluj
es de wanjeliëer of fietser op eine zomerdag
ónverwachs mótt sjule
bie ein zomerse raengelbuuj.**

**Zooj d'r oeats zeen naogedacht
door daegene dae hem hieët gepoeatj,
det deze boum 'm zooj uueverlaeve?
Det d'r hem poeadje vöör zien naogesjlacht?**

Jan Kessels, Bieëgdje

Dichte

Gedachte, die zeen aan 't sjprènge
Bèn aan 't worstele mit die weurd
Nao lang dènke, koosj ich ze vènje
Berg papier vervrómmeld, versjeurd

Dan zinne gaon make, wie op reim
Verhaole sjrieve, mit 'ne rooie draod
Papier is gedóldig, es 't d'r op sjteit
Oetsjpraeke wie meziek, op de maot

Dit is gawwer gezag, es wie gedaon
Óm die weurd op 't papier te kriege
Deit 't dich lökke, dan bès ze voldao
Reigel óm reigel, opein te laote lieke

Jan Nieling, Zitterd

triolet

is 't de akelei, is 't de appelbleuj
of is 't de ziejezachte aovesgleuj
wat bringk weemoed toet greuj
is 't de akelei, is 't de appelbleuj
ouge drinke 't bildj
luppe preuve de veurjaorslóch zo mildj
is 't de akelei, is 't de appelbleuj
of is 't de ziejezachte aovesgleuj

greun

't daaglich wèrk mit langer zjwaegele
de duuster kruup
ál vreuger veur mich oet
en sjtrak krieg 't veurjaor
de faldera weer inne kop
en dans op hakke-sjoon
't greun oete gróndj

toos, postert

Stil staon

**Vandaag waas ich allein
nae, neet allein
maar mit mien gedachte
mien eige domein.**

**Soms busse zélf de stille vriendj
dae nao dich loestert
efkes 't biste gezelsjap,
waert gekoesterd.**

**Eigelik is 't bis fijn
in gedachte te verzinke
bie dich zelf stil te staon
aandach aan dich zelf schinke.**

***Jos Zonnevjlle,
Lerop, Sint Odiliënberg***

De pieng

D'r inne had zie leef leed mit riekdom
'Ne angere mit de mach
Mich deet 't mit aazieë wieë
Zoe-wie d'r daag de nach

D'r inne hat zie leef leed mit de leefde
D'r angere hat zieëlenoeëd
Mich kweëlt dat 't mich uëverkómme zou
Zoe-wie 't leëve d'r doeëd

D'r inne had zie leef leed mit ziang greunigheid
'Ne angere mit ziang zinne
Mich kweëlt 't nieks-dra-kinne-doeë
Zoe-wie 't klóppend hat va binne

*(vertaald naar 'Die Leiden'
van Erich Fried, 1921-1988)
John Bovendeert, Heële*

Die Leiden

Der leidet an seinem Reichtum
und der an seiner Macht
Ich leide an meinem Mitansehn
wie der Tag an der Nacht

Der leidet an seiner Liebe
und der an seiner Not
Ich leide an meinem Drandenkenmüssen
wie das Leben am Tod

Der leidet an seiner Habsucht
und der an seiner Lust
Ich leide an meinem Nichthelfenkönnen
wie das Herz an der Brust

*Erich Fried (1921-1988) uit
'Erich Fried Gedichte.' blz. 58 dtv 1995.*

Veurjaor

**Es in 't veurjaor de buim bluije
kaw en ózel aan de kantj
Kènne v'r ós op de lente vruije
en zeen v'r weier oet randj en bandj**

**De knupkes, die 't fruit ós brènge
sjtaon te sjprènge in de knóp
Ós gezóndjheid te brènge
en neit dae euverzeese tróp
Koup lever grunte en fruit van hie
dat maak de boer dan blie**

**Laot ós de henj inein sjlaon
en zörge veur ein baetere welt
Dat es v'r sjtraks dan weg gaon
neit naolaote ein voelnisbelt**

Francois Cremers, Zitterd

‘Wae sjrief dae blief’

**Mei is de sjriéverskrink hiel groët
Dök isse maar hiel klein
Maar ’t blief waal ’ne krink
Det ving ich sjoën en fijn**

**In Noord-Limburg sjrief me proza
Of poëzie in zien eige dialek
Zoë is ‘brood’ in Venlo mik
En in Tegele het det wek**

**De sjriévers van Venlo zegke
Paddestertje taenge ‘kikkervis’
Wiel det biësjje ’n poelpekske
In Tegele en Belvend is**

**Dao zien ‘mussen’ moetse
Die zuut me ech everal
In Venlo vlege aevel flotse
Zoë duit idder ziene kál**

**‘Snotneus’ is ein sjnoterkuke
Maar ein kroetmoel in de sjtad
‘Wae sjrief dae blief’ is vur jônk en áad
D’r zien wäördjes, mier as zat**

***Truus Verbong-Simons, Tegele
Sjriéverskrink Noord-Limburg***

Watervâl

't Water stortj
mêt geweldj umlieëg

de schittering beneemtj
mich bekâns de aom

dao wil ich zeen
songer zörg of verdreet

mien eïge neet huuëre dînke
ontsnappe aan 't duuster

de cascade raasj door
mien gedachte valle stil in

't oeërverdovendj gebrul van
dees oneindige watervlood

de kaoj verdouftj en susj
vör effe mien zwaor gemood

Francien Clijsters, Wieërt

(Foto Francien Clijsters)

COLOFON

Veldgewas is e blaad veur en euver Oos Taal, de Limburgse taol. Veer publicere gediechte en verhaole in 't Limburgs vaan sjrijvers oet de ganse provincie en dao-boete.

Redactie:

Wim Kuipers

Har Sniekers

Wim Kallen

Bèr Brounts

Vaste sjrijvers:

Phil Schaeken

John Hertogh

Godelieve van Gemen

Wim Heijmans

Toos Schoenmakers

Correspondentieadres:

veldgewas@veldeke.net

Fotografie:

Marina Nefkens

De Limbörgse taal

Welke taal zwao gemeuj
zwao genketig
zwao mörg en vol saap –
seppig wie ein smawtpaer
of ein riepe merketón?

Zwao gekrutj wie mit nagelgruus en mesjaotebloom
zwao piekant wie ei lereereblaad oet d'n hazepaer...
mit de gäör van gröffelsnaegel, junckerkes en noteblaar –

mit wäörd zwao zeut wie veese neut
en gelp wie jóng slaaj oet d'n haof...
'n taal wie floer zwao zaoch
of ketelig wie de blajer van de kónkernöllestroek
die kan pitse wie ein wits –
döks veultj ze roew: ein eikesjaal –

Waatfer taal
zwao vol van meziek
mit de slaag van de bookvènk op d'n oetergaondje
of de bóns oet de klokkentore;
dao roesjen eike wen de wèndj angeit –
het reet fluustertj mit het waeterke
bie verdreet of in leid.
Ein taal die blinktj en sjittert:
het koper van de fanfaar op percessiedaag...

René Geurts (1897-1977), Ech

